

ÅRSRAPPORT 2015

FLERKULTURELT KUNNSKAPS- OG KOMPETANSESENTER

GLOMDALSMUSEET

ÅRSRAPPORT 2015

FLERKULTURELT KUNNSKAPS- OG KOMPETANSESENTER

Innholdsfortegnelse

Internasjonal Nowruz.....	2
OMSKOGEN	2
Ny flerkulturell utstilling	3
Sammendrag:.....	3
Mål med prosjektet:.....	3
Målgruppe:	3
Økonomi:.....	3
Fremdriftsplan og tidsfrister.....	4
Prosjektorganisering	4
Forankring og organisering.....	4
Workshop.....	5
Studieturer	6
51,2 mill + ...	6
Sammendrag av prosjektet	6
Målsetning:	6
Målgruppe:	7
Forankring.....	7
Samisk jubileum 2017.....	7
Liv i stuene	0
Internasjonal uke i samarbeid med Elverum læringscenter	1
Integreringsgruppe i Anno museum.....	2

GLOMDALSMUSEET

Internasjonal Nowruz

Foto: Christine Furuberg

Internasjonal Nowruz

Etter et opphold i 2014 feiret vi igjen Internasjonal Nowruz på Glomdalsmuseet i samarbeid med Afghansk Kunst- og Kulturforening og Kurdisk Kulturforening. Nowruz betyr 'ny dag' og er en nyttårstradisjon som feires av 300 millioner mennesker over hele verden. Den internasjonale Nowruz-markeringen på museet er for alle som ønsker å lære om denne spennende nyttårstradisjonen, bli kjent med nye mennesker og nyte en skikkelig internasjonal atmosfære. Det finnes mange forskjellige måter å feire Nowruz på, og lederne for foreningene holdt foredrag om hvordan deres respektive feiringer arter seg. Hossein Pooya, leder i Afghansk Kunst- og Kulturforening, snakket om sine tradisjoner og Osman Kawkabishad, leder i Kurdisk Kulturforening, om sine. Ordføreren i Hamar, Morten Aspeli, holdt tale og ønsket alle som feirer Nowruz et godt nytt år. Det var musikkinnslag ved Emin Arslan og Abdullah Tenin fra Kurdistan og Musa Khan Manji og Shabana Manji fra Afghanistan. Arrangementet hadde gratis entré og ble besøkt av ca. 200 voksne og 50 barn.

OMSKOGEN

Høsten 2014 startet prosjektet OMSKOGEN. Prosjektet var et nordisk samarbeid der Sverige, Finland og Norge deltok. Prosjektet ble muliggjort med støtte fra Nordisk Kulturfond. Prosjektet rettet seg mot ungdommer som bor i områder med sterk tilknytning til Finnskogen og dens kulturarv. Hensikten med prosjektet er å la ungdommer fortelle om seg selv og sin identitet i forbindelse med det aktuelle området og dets kulturarv. Det var viktig at ungdommene fikk gi sine svar uten påvirkning fra deltagende institusjoner. I løpet av en intensiv periode i mars/april arbeidet elevene med å produsere kortfilmer, på 30-60 sekunder, som fortalte om dem selv. Resultatene av ungdommenes arbeid vil inngå i en utstilling som skal fremvises både hos prosjektets samarbeidspartnere og andre steder som arbeider med migrasjon, integrering og kulturarv. På norsk side var det 30 elever fra Medier og kommunikasjon på Sentrum VGS og 55 elever fra Grue barne- og ungdomsskole som deltok i prosjektet.

I prosjektet deltok:

- Värmlands Museum / Torsby Finnskogscentrum (SV)
- Karlstad Universitet (SV)
- Svenska Migrationscentret (SV)
- Glomdalsmuseet (NO)
- Grue barne- og ungdomsskole (NO)
- Sentrum Videregående skole (NO)

-
- Rautalammin Museo (FI)
  - Rautalampi kommun (FI)
  - Rautalampi Gymnasieskola (FI)
  - Migrationsinstitutet Åbo (FI)
  - Frykenskolan Torsby (SV)
  - Stjerneskolan Torsby (SV)

Ny flerkulturell utstilling

Sammendrag:

Anno museum, avd. Glomdalsmuseet er i gang med å lage en ny permanent utstilling om kulturelt mangfold. Hovedfokuset vil være på hvordan vi utvikler holdninger til andre mennesker, gjennom tilegnelse av kunnskap og refleksjon.

For å gjenspeile dagens situasjon vil vi i prosessen frem til ferdig utstilling jobbe tett med ulike grupper i Hedmark, både organiserte, uorganiserte og enkeltpersoner. Samarbeidet vil være en basis i oppbyggingen og føre til at utstillingen blir kontinuerlig utviklet.

Mål med prosjektet:

- Å være en faglig ressurs for skole, høyskole og voksenopplæring.
- Å belyse bakgrunnen til det kulturelle mangfoldet
- Å gjøre museet til en møteplass og en debattarena.
- Å slippe til et mangfold av stemmer og fortellinger.
- At museet knytter til seg samarbeidspartnere fra ulike grupper av Hedmarks befolkning og således viser et mangfold av virkeligheter og gjør befolkningen til deltagere, ikke bare mottakere av informasjon.
- At besøkende forlater utstillingen med større grad av bevissthet, kunnskap og refleksjon – at utstillingen har vært holdningsskapende/-endrende.
- At utstillingen skal ha forskningspotensiale.

Målgruppe:

Først og fremst skolen (både grunnskole, videregående skole og høyskole), men også museets ordinære brukere. Utstillingen skal være tilgjengelig for alle, men vil være spesielt rettet mot barn og ungdom.

Økonomi:

Anno museum, avd. Glomdalsmuseet har fått tildelt kr 1 200 000, fordelt over 3 år i tiltak 4.3.1 i Hedmark fylkeskommunes Plan for inkludering og likestilling i Hedmark 2014-2017. Vi søkte Kulturrådet om kr 650 000, men fikk avslag, og må dermed ta en diskusjon om vi skal søke andre om tilsvarende støtte, eller om vi må revurdere budsjettet. Vi har også planer om å søke Sparebanken Hedmark og Fritt ord om tilsammen kr 400 000, men avventer til vi har fått ansatt en utstillingsarkitekt som kan gi ideene våre en romlig form.

Inntekter:

Egenandel
Hedmark fylkeskommune (innvilget)
Kulturrådet
Sparebanken Hedmark
Fritt ord

Beløp

Kr 1 800 000
Kr 1 200 000
Kr 650 000
Kr 200 000
Kr 200 000
Kr 4 050 000

Utgifter:

2 årsverk fagkonsulent og konservator, 1 årsverk håndverker
Redigering av film
Av
Materialer/byggekostnader
Plansjer/grafisk produksjon
Utstillingsarkitekt
Lys
Møter, reiser, oversetter/tolk, temporære
prosjektmedarbeidere, opplæring
Katalog
Undervisningsmateriell

Beløp

Kr 1 800 000
Kr 200 000
Kr 300 000
Kr 400 000
Kr 300 000
Kr 300 000
Kr 250 000
Kr 250 000
Kr 200 000
Kr 50 000
Kr 4 050 000

Fremdriftsplan og tidsfrister:

Utstillingsarbeidet startet høsten 2014 og utstillingen skal være ferdig i august 2017. Selve byggearbeidet vil skje høsten 2016 og våren 2017. Arbeidet med innsamling og dokumentasjon er iverksatt.

Prosjektorganisering**Prosjektgruppe:**

Prosjektleder
Fagansvarlig
Pedagogisk ansvar
Prosjektansvarlig/representant for prosjekteier
Observatør

Christine Furuberg
Mari Møystad
Laila Bækkevold
Jan Hoff Jørgensen
Mostafa Pourbayat

Referansegruppe:

Hedmark fylkes flerkulturelle råd blir spurt om å være vår referansegruppe. Rådet er et fylkeskommunalt informasjons- og rådgivende organ for fylkeskommunen som består av 7 medlemmer, med personlige varamedlemmer. Det er valg av nye medlemmer parallelt med kommunevalget, og vi har avtalt å møte rådet når det er avklart hvem som er de nye medlemmene og rådet er blitt oppnevnt av Fylkestinget.

Forankring og organisering

Utstillingsprosjektet er under ledelse av Anno museum avd. Glomdalsmuseet og Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter. Senteret har ansvar for å dokumentere, arkivere og

formidle materielle og immaterielle uttrykk tilknyttet minoritetskulturer i Hedmark fylke¹. Store deler av stillingen til fagkonsulent ved senteret går til arbeidet med utstillingen. I tillegg vil konservator på feltet romani/taterkultur også arbeide mye med utstillingen.

Prosjektet er forankret i Hedmark fylkeskommunes «Plan for inkludering og likestilling i Hedmark 2014-2017» under punkt 4.3.1, og har fått innvilget kr 1 200 000,- over 3 år. En stor del av prosjektet har altså allerede fått innvilget pengestøtte. Glomdalsmuseets egenandel er på kr 1 800 000, så store deler av utstillingsprosjektet er dermed finansiert allerede.

Utstillingen er også forankret i Anno museums strategiplan for 2015-2019, som definerer fire innsatsområder, hvorav den første er museets samfunnsrolle: «Vi skal fremme innsikt og refleksjon om samfunnsaktuelle problemstillinger. Våre museer skal være møteplasser der vi inviterer innbyggere og befolkningsgrupper til dialog. Vi skal samhandle med lokalsamfunnet, frivilligheten og myndigheter for å øke kompetansen, kunnskapen og verdiskapningen»². Utstillingen er således en viktig del av Anno museums arbeid for å nå dette strategiske målet.

Workshop

I arbeidet med den flerkulturelle utstillingen ønsker vi å gi enkeltmennesker og grupper med minoritetsbakgrunn mulighet til å delta i prosjektet og fortelle sin historie. I tillegg ønsker vi at de som bidrar til utstillingsprosjektet skal bli kjent med arbeidet vi allerede har gjort ved museet, med grupper som har kommet til Norge før dem. For å oppnå dette har vi utarbeidet en workshopserie i 3 deler og er nå i gang med prøverundene. Elverum læringssenter er vår samarbeidspartner, og elever fra klasse 2A, GO2 og GO3 skal fra 26. oktober til 1. desember delta på tre workshops.

Workshop 1: Det første møtet.

Elevene får en omvisning i utstillingen om romanifolkets/taternes kultur og historie, Finnetunet, samegammen og Friluftsmuseet. Dette gir dem en generell innføring i Hedmarks flerkulturelle historie. Etter en oppsummering blir elevene utfordret til å trekke paralleller til sine egne historier; sitt møte med Norge.

Workshop 2: Fordommer og diskriminering

Elevene presenteres for vandreutstillingen Latjo drom som fokuserer på ulike spørsmål rundt temaene diskriminering og fordommer. Elevene blir utfordret til å tenke og reflektere over egne og andres holdninger.

Workshop 3: Muligheter og kreativitet

Elevene inviteres til å lage en gjenstand av ståltråd. Fokuset blir da på hva ulike minoriteter/nykommere har tilført vår region og hvordan ulike håndverkstradisjoner skapes.

---

¹ <http://www.imdi.no/Documents/BrosjyrerHefterHaandbok/Det20globale20i20det20lokale202006.pdf> side 28-29

² <http://annomuseum.no/om-oss/strategisk-plan/>

Studieturer

Prosjektgruppa dro i mai på studietur til Danmark og Sverige. Der besøkte vi disse museene og disse utstillingene:

- København museum:
  - [VÆGGEN](#): På en 12 meter lang interaktiv multitouch skærm kan du vække fortidens og nutidens København til live.
  - [At blive københavnner](#) som består av flere utstillinger:
    - Ønsket - Uønsket
    - 100% København
    - Kosmopolen København
    - Urbane Fællesskaber
- Kvindemuseet:
  - [pigernes og drengenes historier](#)
- Malmø museum: Woman making history – et prosjekt hvor frivillige jobber for å fortelle innvandringskvinnens historie.

10. februar var prosjektgruppa på studietur til Finnskogcentrum for å se på hvordan det nye museet og dets nye utstilling formidler den skogfinske kulturarven i Sverige.

51,2 mill +

Glomdalsmuseet og prosjektgruppa som jobber med mangfoldsutstillingen har tatt over prosjektledelsen for utstillingsprosjektet 51,2 mill +. I og med at forhenværende prosjektleder har byttet jobb og vi allerede jobbet tett med denne gruppen, har prosjektledelsen blitt lagt til Glomdalsmuseet. Utstillingene har hele tiden vært planlagt å stå sammen, det vil si vegg i vegg, siden tematikken i de to utstillingene utfyller hverandre. Prosjektet har blitt utsatt i og med at prosjektgruppa er endret, men utstillingen er planlagt å stå ferdig i begynnelsen av 2017.

Sammendrag av prosjektet

En utstilling som gir innsikt i hvordan det er å forlate det livet man kjenner og finne sin plass og en ny hverdag i et nytt land. Ved årsskiftet 2013/14 var antallet mennesker på flukt 51,2 millioner, og noen av disse menneskene har havnet i Hedmark. Det har kommet mange hit før dem, og det vil komme mange etter. Hvem er disse menneskene og hvordan var deres flukt og møte med Hedmark? Utstillingen blir en arena der vi lærer, debatterer og gransker egne holdninger. Utstillingen skal levere en diskuterende formidling som skaper forståelse for flyktnings livssituasjon. Vi vil også invitere til en diskusjon om Norges ansvar i dagens globale flyktningsituasjon.

Del 1: Fakta.

Del 2: Personlige fortellinger

Del 3: Refleksjon

Målsetning:

- Spre kunnskap om og skape forståelse for mennesker på flukt
- Være en mulig innfallsport til den flerkulturelle utstillingen
- Gi flyktningstrømmen ansikter. Gi rom for ytringer. Avkrefte myter.
- Historiefortelling som en rød tråd hele veien.

Målgruppe:

Først og fremst skolen (både grunnskole, videregående skole og høyskole), men også museets ordinære brukere. Utstillingen skal være tilgjengelig for alle, men vil være spesielt rettet mot barn og ungdom.

Forankring

Anno museums strategiplan 2015 – 2019 framhever blant annet at vi skal «sette et tydelig fotavtrykk som en samfunnsrelevant aktør». Videre står det i planen at vi skal «fremme innsikt og refleksjon om samfunnsaktuelle problemstillinger». Skal vi utføre vårt oppdrag, må vi kunne stille spørsmålene som vekker debatt og ikke bare målbare synspunkter som bekrefter tilvente holdninger. Av dette kan vi se at utstillingen bidrar til å oppnå et viktig internt mål. Ved å anlegge et bredere internasjonalt perspektiv på tematikk og fagområder som flere av våre avdelinger tradisjonelt har forvaltet ut fra et lokalt og et regionalt perspektiv, vil vi mane egen organisasjon til debatt og til å se egen tematikk fra synspunkter som utfordrer egne holdninger.

Fluktutstillingen er et prosjekt som ikke springer ut av museets samlinger, men av en samfunnsmessig tematikk. Målsetningen er å utfordre og styrke vår egen fagkompetanse, men også å gi viktig innsikt i hvordan våre avdelingers samlinger kan utvides både materielt og immaterielt med viktig samtidssokumentasjon innenfor tematikk som vi allerede forvalter.

Samisk jubileum 2017

6. februar 2017 er 100 år siden det første samiske landsmøtet ble avholdt og dette skal markeres mange steder i landet. Landsmøtet var det første hvor samene var samlet for å arbeide for felles samiske saker på tvers av landegrensene. I Hedmark vil jubileet selvsagt også markeres. Det er oppnevnt en gruppe som skal finne ut hvilke aktiviteter et slikt jubileum skal inneholde. Det er avholdt to møter i løpet av senhøsten/vinteren 2015 og i januar 2016 skal gruppen møtes for å diskutere dette videre.

Gruppens medlemmer:

Svahken Sijte:

- Ristin Mortensson
- Elin Fjellheim
- Marie Kristine Lorentzen
- Marje Helena Fjellheim Mortensson

Engerdal kommune:

- Bjarne Granli

Hedmark fylkeskommune:

- Mostafa Pourbayat

Anno museum Glomdalsmuseet:

- Laila Bækkevold
- Christine Furuberg
- Marit Nerhagen
- Mari Møystad
- Leif Ingvar Ranøien
- Jorunn E. Gunnestad

Eritreiske forening i Hedmark.

Foto: Christine Furuberg og Laila Bækkevold

Liv i stuene

I år som i fjor har vi samarbeidet med innvandrersorganisasjonene i Hedmark under arrangementet Liv i stuene: *Afghansk kulturforening* og *Kurdisk kulturforening*, *Organisasjon for Vietnamesisk kunst og kultur i Hedmark*, og *Eritreisk forening i Hedmark*. Arrangementet fokuserte i år på håndverksteknikker og organisasjonene viste frem forskjellige tradisjoner fra sine land.

Organisasjon for Vietnamesisk kunst og kultur i Hedmark.

Foto: Christine Furuberg

Organisasjon for Vietnamesisk kunst og kultur i Hedmark hadde med en kunstmaler som malte bilder mens publikum så på, i tillegg til fremvisning av ferdige bilder. De tilbød papirbretting som barn kunne lære seg, i tillegg til dragedans, som alltid er populært blant publikum.

Afghansk kulturforening

Foto: Laila Bækkevold og Christine Furuberg

Eritreisk forening viste frem tradisjonelle klær og gjenstander foran et stort maleri av interiøret i en tradisjonell eritreisk stue. De serverte også kaffe på eritreisk vis; der kaffebønnene brennes rett før kaffen kokes opp.

Kurdisk kulturforening

Foto: Laila Bækkevold og Christine Furuberg

Afghansk kulturforening viste frem tradisjonelle drakter og gjenstander i Barfrøstua og holdt en minikonsert, samt drageverksted for barn. Kurdisk kulturforening viste frem tradisjonelle drakter, serverte kurdisk te, holdt en minikonsert og viste frem kurdiske tepper.

Internasjonal uke i samarbeid med Elverum læringscenter

I forbindelse med den flerkulturelle utstillingen har vår kontakt med Elverum læringscenter blitt tettere, og i samråd med Linda Hanstad (inspektør ved læringscenteret) ble vi enige om å samarbeide om

skoleformidling under Internasjonal uke. Elevene ved Elverum læringscenter har erfaringsnær kunnskap vi på Glomdalsmuseet ikke har forutsetning til å kunne formidle, og vi på Glomdalsmuseet sitter på gjenstander, lokaler og erfaring med å arrangere skoleformidling til store grupper.

Det ble lagt opp til 6 forskjellige stasjoner som skoleelevene kunne delta på. Det var latinsk dans, origami/hårfletting, trommekurs, drageverksted og til slutt; formidling om Somalia.

Mandag og tirsdag i uke 43 ble avsatt til skoleformidlingen, og 111 elever deltok på formidlingen fordelt på de to dagene. Vi fikk gode tilbakemeldinger av lærere og elever som deltok på skoleformidlingen, og begge parter ønsker å gjennomføre et lignende formidlingsopplegg under Internasjonal uke i 2016.

Integreringsgruppe i Anno museum.

I høsthalvåret ble det bestemt at Anno museum skal sette ned en gruppe som skal se på hva museet kan bidra med for integreringen av flyktninger. Situasjonen i verden i dag, med konflikt og krig, medfører at mange mennesker må søke tilflukt i Norge. Anno museum har vedtatt å være et museum som skal «sette et tydelig fotavtrykk som en samfunnsrelevant aktør». Og at vi skal «fremme innsikt og refleksjon om samfunnsaktuelle problemstillinger». I tillegg er avd. Glomdalsmuseet Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter i Hedmark, og derfor er det naturlig at Anno jobber med denne problematikken. Flerkulturelt senters fagkonsulent er leder for gruppen og vi vil jobbe med hvordan vi som museum kan gi innvandrere et positivt avbrekk fra en ofte monoton hverdag og samtidig formidle noe om den norske kulturen og kulturarven.

I gruppen sitter:

- Kongsvinger museum: Mona Holm
- Skogmuseet: Ingvild Herberg (senere avløst av Yvonne Aarestrup)
- Domkirkeodden: Asbjørg O. Einvik Vestli
- Glomdalsmuseet: Christine Furuberg

Arbeidet er akkurat kommet i gang og vil intensiveres og videreutvikles i løpet av 2016.

Christine Furuberg, fagkonsulent – Flerkulturelt kunnskaps- og kompetansesenter, Anno museum avd. Glomdalsmuseet